

Humor dla Taty i Mamy

O połowach

Na lekcji geografii:

- Większą połowę Ziemi zajmują wody.
- Tyle razy mówiłam, że nie ma większej i mniejszej połowy, ale jak zwykle większa połowa klasy nie uważała.

Lekcja polskiego. Pani pyta:

- Kaziu, kiedy używamy dużych liter?
- Wtedy, kiedy mamy słaby wzrok.

Siedzą dwaj uczniowie:

- Wiesz, czasem ogarnia mnie wielka ochota, żeby się pouczyć.
- I co wtedy robisz?
- Czekam, aż mi przejdzie.

Kawa we wrześnieu

Zima, las, pada śnieg. Po lesie chodzi podenerwowany niedźwiedź. To złamie choinkę, to kopnie w drzewo, to pogoni wilka – ogólnie – mocno wściekły! Chodzi i gada:

- Po co piłem tę kawę we wrześnieu!

Przyszła zima

Sekretarka mówi do zapracowanego biznesmena:

- Panie prezesie, zima przyszła!
- Nie mam teraz czasu, powiedz jej żeby przyszła jutro! A najlepiej niech wcześniej zadzwoni, to umówisz ją na konkretną godzinę.

Futro

Zimowe popołudnie. Piękna dama wychodzi na spacer w futrze i spotyka na ulicy członków organizacji ekologicznej.

- Jak pani nie wstyd nosić futro zdarte z żywych norek?
- To nie norki, to poliustry.
- A czy pani wie, ile poliestrów musiało oddać życie, żeby pani miała futro?

Opracowała Dorota Kmiecik

Ciąg dalszy ze str. 3

stopy z profilu (w postaci prostej kreski). Palce rąk osadzone są zwykle w przedramieniu, a nie w dłoni, głowa zaś ma zwykle kształt koła. Rysowane postacie są początkowo pozbawione ubioru. ***schematy uproszczone** – (5-7 rok życia). Występuje tu symboliczne ujmowanie formy, przekształcenia afektywne. Rysunki tematyczne są bogate treściowo. Elementy rysunku zaczynają układać się w logiczną całość – zaczątek sceny, figury są jednowymiarowe, rysowane jedną kreską. Postacie ludzkie są jeszcze prymitywne (często brak interakcji między postaciami), mają formę uproszczoną, zgeometryzowaną (całość składa się z kilku części), są sztywne, kanciaste lub nadmiernie zaokrąglone, lecz o prawidłowej budowie. Kreślone linie są pewne, wyraźne, kolorystyka żywa i dostosowana do tematu.

Opracowała Alicja Ulko

Nr 75

Miejskie Przedszkole nr 15 w Siedlcach

Przedszkolak w świecie integracji sensorycznej.

Nauczyciel przedszkolny większą część dnia spędza z dziećmi i obserwuje je w różnych sytuacjach. To, jak dzieci radzą sobie z adaptacją do nowego miejsca czy sytuacji, jak reagują na zmiany, jakie zabawy wybierają, a z których rezygnują, jak radzą sobie w zakresie czynności samoobsługowych czy motoryki dużej i małej, pozwala nauczycielowi dostrzec sygnały o potrzebie dostarczenia dziecku odpowiednich bodźców lub ich unikania. Niektóre dzieci wykazują nadwrażliwość (unikają), inne podwrażliwość (poszukują) na określone bodźce. Mogą one dotyczyć wielu zmysłów np. dotyku, słuchu, węchu, smaku, wzroku. Dzieci owe nadwrażliwości i podwrażliwości sygnalizują w różnoraki sposób.

WIADOMOŚCI PRZEDSZKOLNE

Luty 2020

Chciałabym choć po krótko przybliżyć Państwu te zagadnienia. Zabawy brudzące, wymagające kontaktu fizycznego z drugim dzieckiem, kontaktu z różnego rodzaju zabawkami (gniotki, włochaczki, piankolina) mogą być ogromnym wyzwaniem dla dziecka **nadwrażliwego na dotyk**.

Dotyczy to także dzieci, którym przeszkadzają metki, szwy w ubraniach, nie lubią ubrań wykonanych z niektórych materiałów (np. koszul), nie lubią obcinania włosów, paznokci, czy po prostu zwykłego przytulenia.

Ciąg dalszy na str. 2

Ciąg dalszy ze str. 1

Dziecko nadwrażliwe może także stronić od niektórych rodzajów potraw, które są np. klejące, twarde, czy rzadkie.

W jaki sposób możemy pomóc takiemu dziecku? Wspólnie z dzieckiem można wykonać ścieżki sensoryczne (ułożyć na podłodze materiały o różnych fakturach) i zachęcać do chodzenia po nich boso, wyszukiwać w ryżu, fasoli ukryte drobne przedmioty. Należy wprowadzać jak najwięcej zabaw z wykorzystaniem masy solnej, gliny, plasteliny, ciastoliny i innych mas plastycznych. Jeśli dziecko nie zgadza się na udział w tego typu zabawach, nie należy go do tego zmuszać a cierpliwie towarzyszyć mu i stopniowo zachęcać do wykonania danej czynności. Można także wprowadzić dziecięce masażyki czy zabawy paluszkowe, w których, w trakcie recytowania wierszyka, dotykamy lub masujemy nadwrażliwe partie ciała. Są dzieci które wręcz poszukują bodźców dotykowych (**podwrażliwość**): uwielbiają się brudzić np. jedzeniem, wpadają na innych, wkładają dłonie i przedmioty niejadalne do swojej buzi, żują bluzkę, uwielbiają się przytulać, wręcz być „ugniatane”. Takim dzieciom należy dostarczać jak najwięcej potrzebnych im bodźców (torów sensorycznych, masaży, ciastolin, gniotków). Dziecko z podwrażliwością dotykową będzie wykonywało wskazane zabawy chętnie i będzie potrzebowało dużej intensywności bodźca.

W przedszkolu, nawet gdy grupa jest niewielka trudno o ciszę. Dzieci rozmawiają ze sobą, czasami się przekrzykują, śpiewają, grają na instrumentach. Takie doznania mogą być zbyt intensywne dla dzieci z **nadwrażliwością słuchową**. Nadwrażliwe przedszkolaki mogą uskarżać się na hałas, zatykać uszy, płakać, uciekać, odmawiać udziału w zajęciach, a nawet robić się agresywne. Z kolei dzieci **podwrażliwe słuchowo** będą prowokować otoczenie do tego by było głośno: skaczą, tupią, piszczą, krzyczą, rzucają zabawkami. **Nadwrażliwość na zapachy czy smaki** często jest powodem wybiórczości pokarmowej (nietolerowania pewnych pokarmów). Dzieci z nadwrażliwością nie chcą próbować nowych potraw, nie lubią gdy np. ziemniaki są polane sosem, nie tolerują przypraw, kleistych dań, jedzą ciągle to samo np. sucha bułka, ugotowany makaron bez żadnych dodatków.

Natomiast dzieci **podwrażliwe na zapachy i smaki** preferują pokarmy intensywnie doprawione, wyrażenie pachnące, nie przeszkadza im struktura podanego jedzenia.

Salę przedszkolną są urządzone tak, aby było przyjemnie. Czasem jednak nadmiar kolorów, dekoracji czy przedmiotów na półkach powoduje, że przedszkolakom jest się trudno skoncentrować i odnaleźć (**nadwrażliwość narządu wzroku**). Są jednak dzieci (**podwrażliwe**), które lubią gdy jest pstrokato, potrzebują wpatrywać się w wirujące przedmioty, intensywnie migające światło czy mocną lampę. Porządek i ograniczenie bodźców wzrokowych przysądza się wszystkim : dziecko nadwrażliwe poczuje się spokojniejsze, poszukawcz będzie lepiej zorganizowany.

Podane w artykule przykłady oddają tylko w pewnym stopniu to, co może stanowić dla dzieci problem. Często wnikliwa obserwacja dziecka przez nauczyciela czy rodzica pomaga ustalić co jest przyczyną takiego czy innego zachowania przedszkolaka. Dostarczanie lub ograniczanie określanych bodźców z pewnością pomoże dzieciom w poprawie koncentracji uwagi, większej kontroli swoich emocji, a także skuteczniejszej organizacji codziennych czynności. Z racji tego, że uczymy się przez zmysły, a edukacja dziecka zazwyczaj odbywa się przez wielozmysłowe poznanie, dobrze byłoby uszanować, że nie zawsze niechęć dziecka jest faktyczną niechęcią. Czasem jest po prostu symptomem zaburzonej integracji sensorycznej. Dobrze postawiona diagnoza i prawidłowo ukierunkowana praca przynosią dobre efekty.

Opracowała Anna Jasieńczuk

FAZY ROZWOJOWE W TWÓRCZOŚCI PLASTYCZNEJ DZIECKA W WIEKU PRZEDSZKOLNYM cz. 1

Zazwyczaj pierwszym śladem, jakie dziecko pozostawia na kartce papieru, jest **linia**. Ślad ten jest łatwo uzyskać: Wystarczy wykonać ruch ręką, pociągnięcie kredą, ołówkiem, kredką, palcem, patykiem czy pędzlem zamoczonym w farbie. Ślad ten, wraz z wiekiem dziecka, ulega ewolucji. Jest to wynikiem częstego kontaktu dziecka z materiałami plastycznymi i malarskimi oraz efektem zdobywanych przez dziecko doświadczeń. Bezladne linie są coraz lepiej kontrolowane. Tworzą elementy obrazu, ujawniają strukturę form, łączą je w całość, gęsto układając, tworzą plamę. Z barwnych plam powstają obrazy. Plamy działają nie tylko barwą, ale także swoją wielkością, kształtem, walorem i fakturą. Mogą być zwarte i rozdrobnione, zorganizowane harmonijnie lub rozproszone. Mogą szeroko się rozlewać, dominować na płaszczyźnie ślady, które mają swoisty urok poprzez wrażenie ruchu i płynności. Plamy jasne sugerują światło i przejrzystość, a ciemne i „gęste” – jego brak. Analizując podziały na okresy i fazy twórczości plastycznej dziecka, wszyscy badacze: S. Szuman (Polska), C. Burto (Anglia), M. Debusea'e (Francja) i V. Lowenfeld (USA), mimo dość znaczących różnic w terminologii dotyczącej tematu, są zgodni, co do tego, że pierwszym okresem w rozwoju plastycznym człowieka jest **bazgrota**, w której niektórzy wyróżniają jeszcze podokresy. Trwa on u większości dzieci od 2. do 4. roku życia. Wg Szumana: od 1,6 m-ca życia do 3. roku życia. Dzieli się na:
*bazgrołę bezładną (chaotyczną, niekontrolowaną i nie nazywaną) – przypadkowe zygzaki, kropki, skłębione linie, „kleksowate” plamy, które nie podlegają kontroli wzroku. Dziecko w tym okresie przeważnie nie patrzy na papier w trakcie rysowania. Długość i kierunek kresek zależy od budowy dłoni i ramienia, temperamentu i nastroju dziecka. Pierwsze bazgroty, to czynność motoryczna, bez udziału świadomości dziecka, że można zrobić takie kreski, jak się chce.
*bazgrołę kontrolowaną (nie nazywaną) – linie pionowe i poziome, które powstają w wyniku obrotowego ruchu ręki. Są to kształty **koliste** i **spiralne**. W wyniku wzrostu płynności ruchów

ręki z bazgroty wyłania się **koło**. Jest to pierwszy zorganizowany kształt, choć pozbawiony regularności. Za pomocą kolistych kształtów dziecko przedstawia prawie każdy przedmiot: dom, człowieka, pojazd.

*bazgrołę kontrolowaną (nazywaną) – w tym okresie dziecko próbuje nazywać bazgroty, które stworzyło. Jest to dowód na uchwycenie przez dziecko związków między sobą a otaczającym światem. Dziecko wkracza w fazę myślenia wyobrażeniowego. W tym też okresie dziecko zaczyna dostrzegać zależności przestrzenne (np. rysowuje małe koło w duże).

Niektórzy badacze tematu dostrzegają jeszcze jeden etap rozwoju bazgroty:

*bazgrołę kontrolowaną nazywaną „słonecznikową” – dziecko dorysowuje do kółek linie. Taki wzór jest raz słonkiem, innym razem kwiatkiem, głową z włosami itp. Ta faza rozwoju sprzyja zabawie dzieci różnymi masami plastycznymi. Dzieci lubią sklejać, drobić, klepać.

Podają też oni, że następnym okresem jest **faza przedschematyczna**, w której dziecko zaczyna poszukiwać stałych form do przedstawiania przedmiotów oraz zjawisk. Formy te mają uproszczony i powtarzalny charakter. Dziecko rysuje to, co uważa za najistotniejsze. Rysunki stają się „graficzną komunikacją” z dorosłymi.

Następną okremem wg Szumana jest **okres schematyczny (ideoplastyka)**, który podzielił na następujące fazy:

*głownogi – (3-4 rok życia). Ich charakterystyczną cechą jest głowa w kształcie nieregularnego koła lub kwadratu. Pojawia się duża liczba szczegółów (oczy, nos, usta). Nogi i ręce przedstawione są za pomocą linii. Poszczególne elementy rozmyślane są przez dziecko początkowo na głowie, bez jakiegokolwiek sensu. Przestrzeń w tym stadium przedstawiana jest chaotycznie. Poszczególne przedmioty rysowane są na kartce wysoko lub nisko, z prawej lub lewej strony.

*głowotulowia – (4-5 rok życia). Postać człowieka przedstawiana jest przeważnie frontem, gdyż pozwala to dziecku umieścić więcej znanych mu szczegółów. Jednak to frontalne przedstawienie nie zawsze odnosi się do wszystkich części ciała. Bywa, że do owalnego czy prostokątnego tułowia (przedstawionego frontalnie), dziecko dorysowuje

Ciąg dalszy na str. 4